

- ▲ 5. Skötsel
 - 5.1 Djurhållning
- ▲ 5.2 Hantering
 - 5.2.1 Trängning
- 5.3 Märkning av fisk
- 5.4 Sortering
- 5.5 Transport av levande fisk (se ytterligare riktlinj...

Del 3

Kap. 5 Skötsel

- 5.1 Djurhållning (grundkursen)
- 5.2 Hantering (grundkursen)
- 5.5. Transport av levande fisk

Syfte

Att säkerställa att djurhållning och hantering följer djurskyddslagstiftningen och tar hänsyn till fiskens förutsättningar och behov. Samt att därigenom begränsa risken för skador, stress och efterföljande sjukdomsutbrott hos fisken.

All hantering är i någon utsträckning stressande för fisken, i vilken utsträckning är dock beroende av hur den sker.

Stora variationer kan även finnas mellan olika fiskarters egenskaper. Kunskap om och hänsyn till den aktuella fiskartens specifika biologiska förutsättningar måste därför alltid vara utgångspunkten i de rutiner som upprättas för olika moment där fisken behöver hanteras eller transporteras av människor.

- ▲ 5. Skötsel
 - 5.1 Djurhållning
 - ▲ 5.2 Hantering
 - 5.2.1 Trängning
 - 5.3 Märkning av fisk
 - 5.4 Sortering
 - 5.5 Transport av levande fisk (se ytterligare riktlinj...

Del 3

Kap. 5 Skötsel

5.1 Djurhållning (grundkursen)

Fisken ska behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande och sjukdom.

2 kap. 1 § SFS (2018:1192)

Fisken ska hållas och skötas i en för fisken god miljö och på ett sätt som säkerställer en god välfärd.

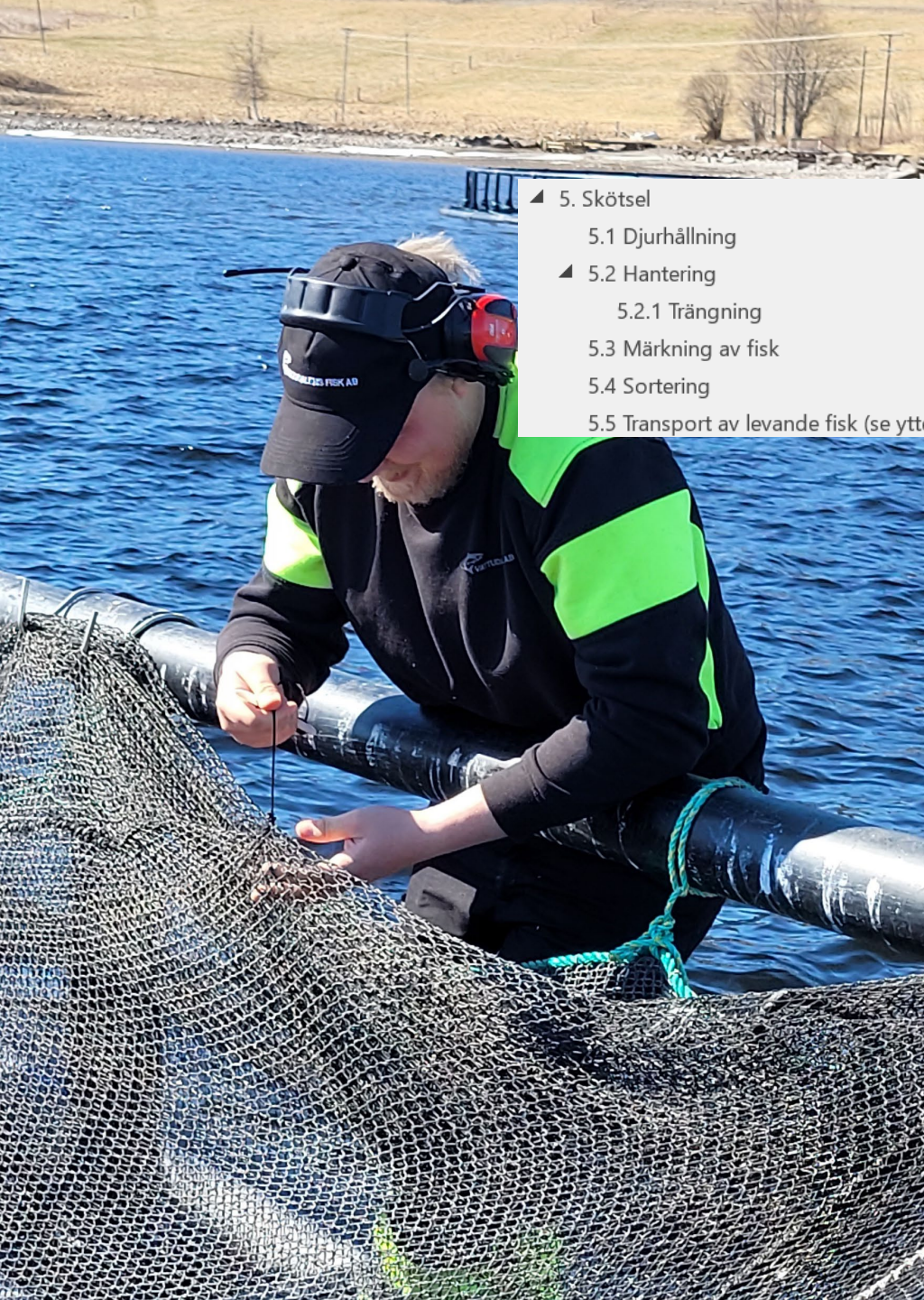
2 kap. 2 § SFS (2018:1192)

Fisken ska skötas på ett sätt som förebygger sjukdomsutbrott, dödlighet, stress, aggressioner och beteendestörningar.

3 Kap. 1 § SJVFS (2019:6)

SFS 2018:1192=Djurskyddslag (SFS 2018:1192).

SJVFS 2019:6= Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2019:6) om odling av fisk.

- ▲ 5. Skötsel
 - 5.1 Djurhållning
- ▲ 5.2 Hantering
 - 5.2.1 Trängning
- 5.3 Märkning av fisk
- 5.4 Sortering
- 5.5 Transport av levande fisk (se ytterligare riktlinj...

Del 3

Kap. 5 Skötsel

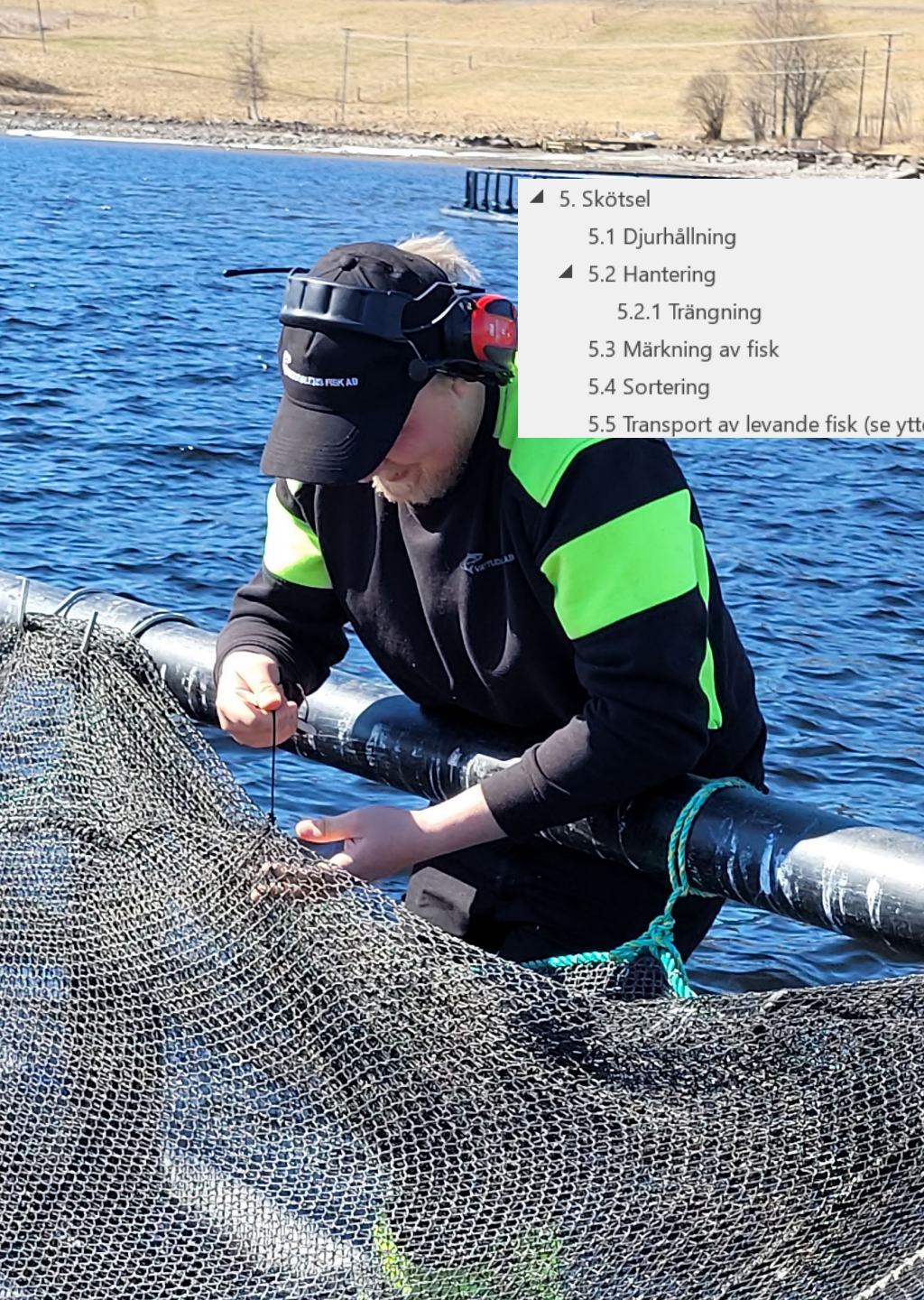
5.1 Djurhållning (grundkursen)

Odlaren ska ha kompetens att känna igen tecken på försämrad fiskvälfärd; som onormalt beteende, skador, sjukdomstecken och att kunna ingripa vid sådana indikationer. För att kunna skapa och upprätthålla en god levnadsmiljö krävs kunskap om fisken, dess normala beteende och dess behov.

2 Kap. 9 § SJVFS (2019:6)

Om fisken visar tecken på stress, onormalt höga aggressionsnivåer eller andra beteendestörningar ska åtgärder vidtas för att förbättra situationen. Om situationen ändå inte förbättras ska en åtgärdsplan tas fram för odlingen i samarbete med en veterinär.

4 Kap. 2 § SJVFS (2019:6)

- ▲ 5. Skötsel
 - 5.1 Djurhållning
 - ▲ 5.2 Hantering
 - 5.2.1 Trängning
 - 5.3 Märkning av fisk
 - 5.4 Sortering
 - 5.5 Transport av levande fisk (se ytterligare riktlinj...

Del 3

Kap. 5 Skötsel

- **5.2 Hantering (grundkursen)**

All hantering och flyttning av fiskar ska begränsas i möjligaste mån. När hantering och flyttning krävs ska den ske så skonsamt som möjligt, i vatten - om det är genomförbart - och vid en vattentemperatur som är lämplig för arten.

3 Kap. 12 § SJVFS (2019:6)

Om fiskar måste lyftas ur vattnet ska det göras under så kort tid som möjligt. Alla redskap som kommer i kontakt med fisken vid hanteringen ska vara blöta.

3 Kap. 13 § SJVFS (2019:6)

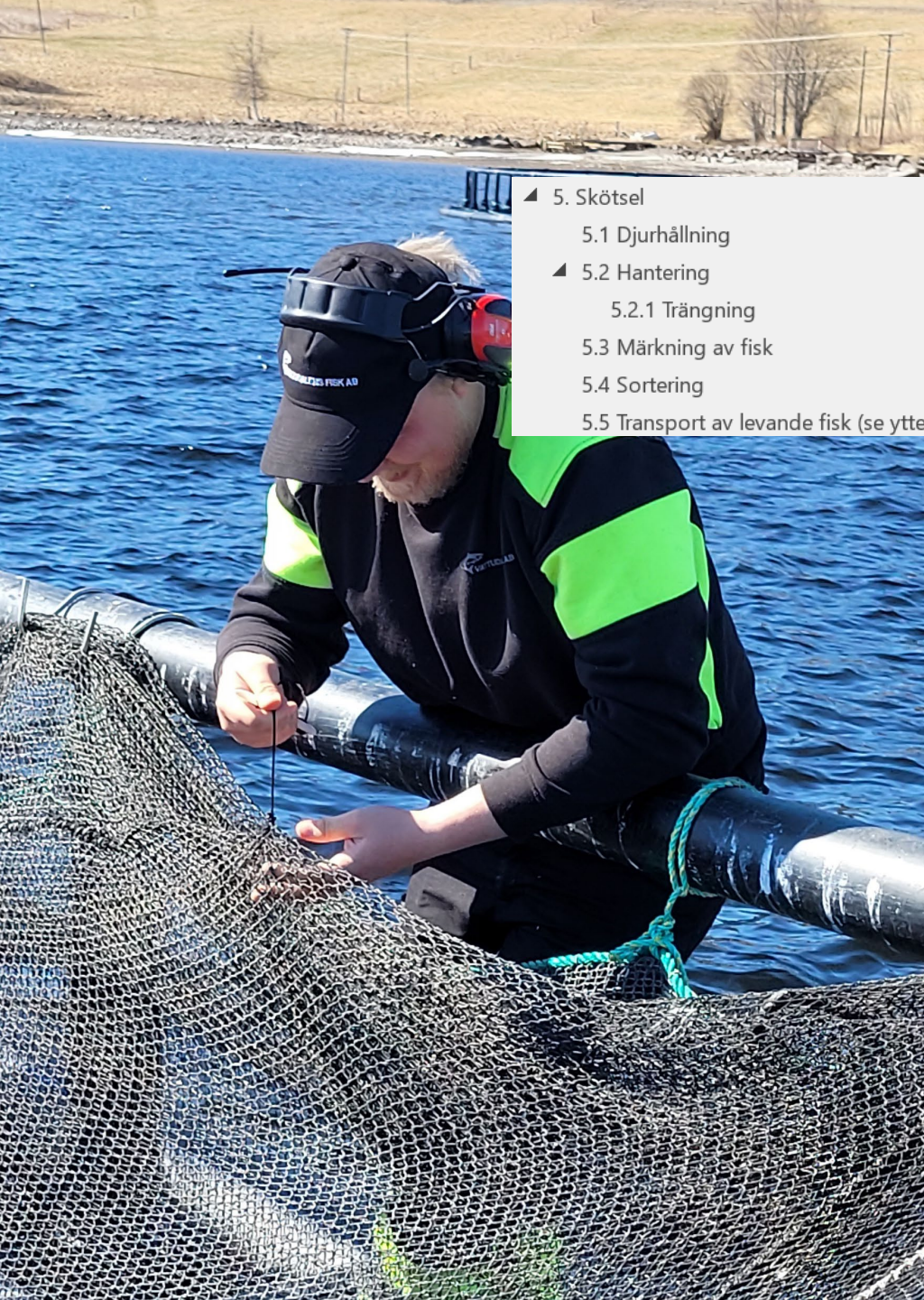
När fisken lyfts eller hanteras individuellt ska hela fiskens kropp stödjas. Fisken får alltså inte lyftas i enstaka kroppsdelar, t.ex. i gällocken.

3 Kap. 14 § SJVFS (2019:6)

Levande fisk ska inte läggas på is eller i isbad.

3 Kap. 16 § SJVFS (2019:6)

SJVFS 2019:6= Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2019:6) om odling av fisk.

- ▲ 5. Skötsel
 - 5.1 Djurhållning
 - ▲ 5.2 Hantering
 - 5.2.1 Trängning
 - 5.3 Märkning av fisk
 - 5.4 Sortering
 - 5.5 Transport av levande fisk (se ytterligare riktlinj...

Del 3

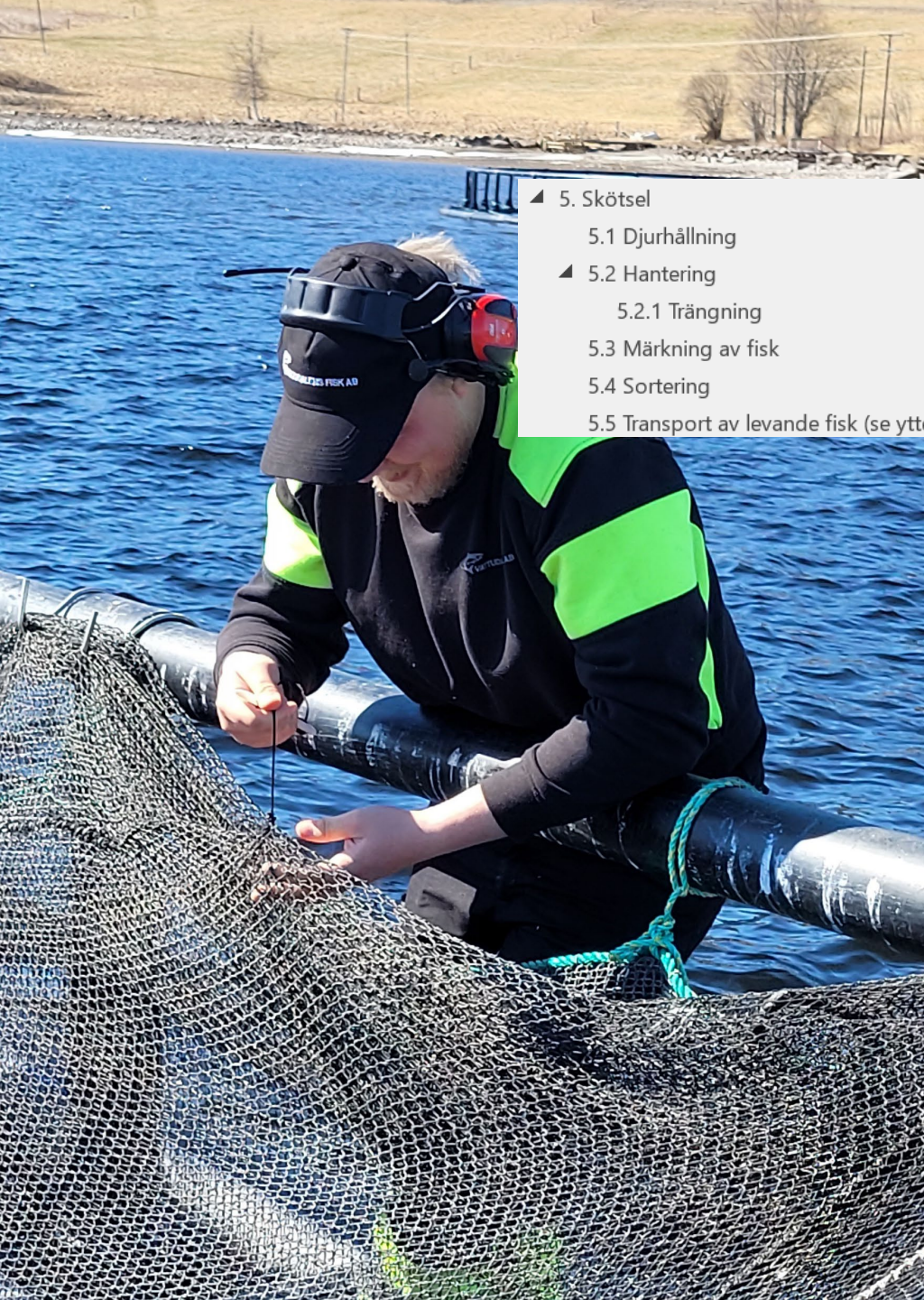
Kap. 5 Skötsel

- **5.2 Hantering (grundkursen)**

Fisken ska bedövas eller ges lugnande medel vid hantering om det kan minska smärta och stress markant vid hanteringen. Upprepad bedövning vid samma hanteringstillfälle ska i möjligaste mån undvikas.

3 Kap. 17 § SJVFS (2019:6)

Vid håvning bör håven vara anpassad i storlek, ha passande nätdimension och vara utformad för att minimera risken för fysisk skada på fisken.

- ▲ 5. Skötsel
 - 5.1 Djurhållning
- ▲ 5.2 Hantering
 - 5.2.1 Trängning
- 5.3 Märkning av fisk
- 5.4 Sortering
- 5.5 Transport av levande fisk (se ytterligare riktlinj...

Del 3

Kap. 5 Skötsel

5.5. Transport av levande fisk (se ytterligare riktlinjer för transport under smittskydd)

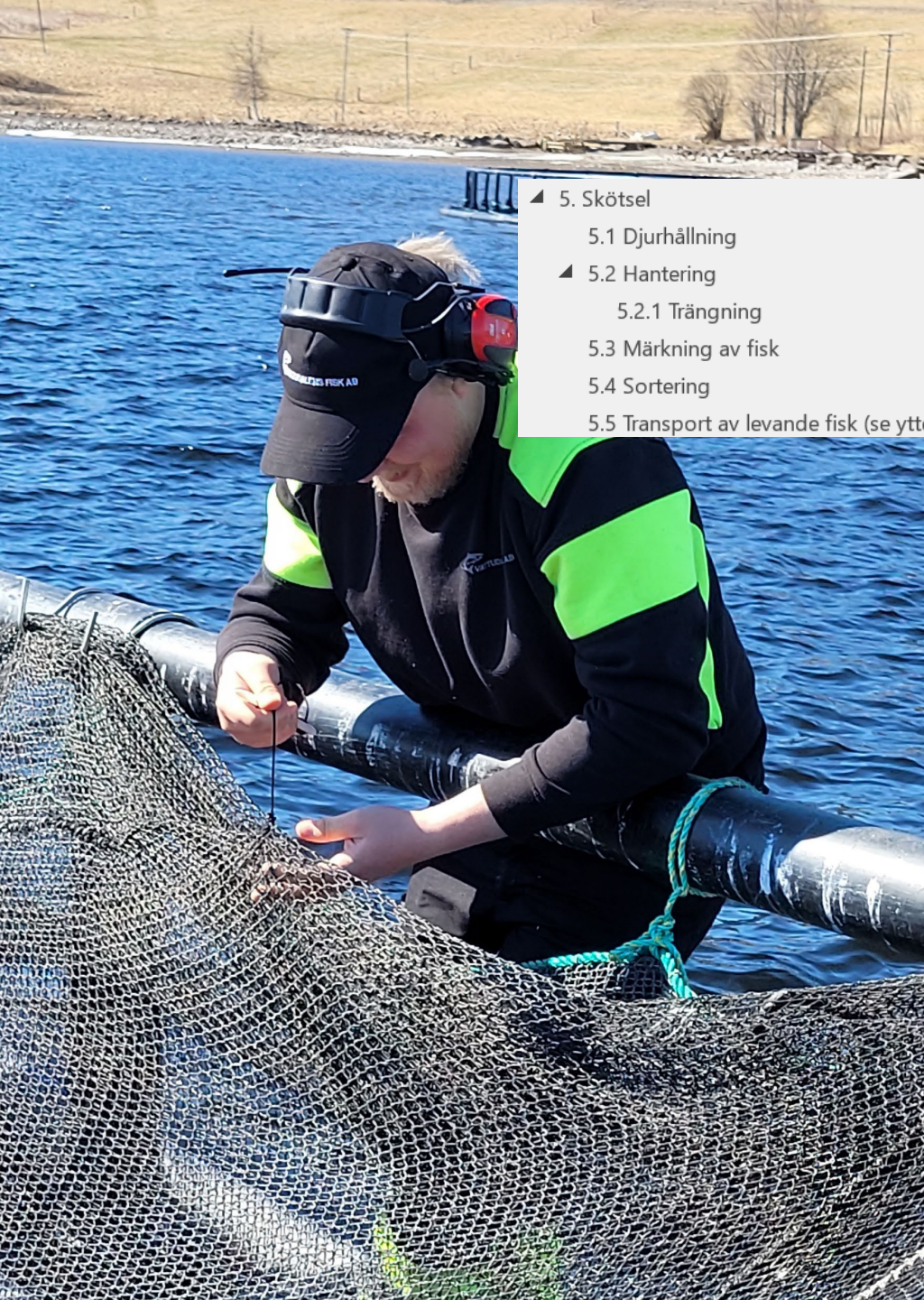
Biosäkerhet och fiskvälfärd ska alltid tas i övervägande innan fiskpopulationer transporteras.

Fiskens hälsotillstånd ska kontrolleras innan transport. Sjuk fisk och fisk som inte är i skick att transporteras får bara flyttas för att få medicinsk behandling.

3 kap. 18 § SJVFS (2019:6)

Utfodringen av de fiskar som ska transporteras ska upphöra 1 - 5 dagar före transport beroende på fiskart, storlek och temperatur, detta för att förebygga fiskhälsoproblem.

6 kap. 56 - 57 §§ SJVFS (2019:7)

- ▲ 5. Skötsel
 - 5.1 Djurhållning
- ▲ 5.2 Hantering
 - 5.2.1 Trängning
- 5.3 Märkning av fisk
- 5.4 Sortering
- 5.5 Transport av levande fisk (se ytterligare riktlinj...

Del 3

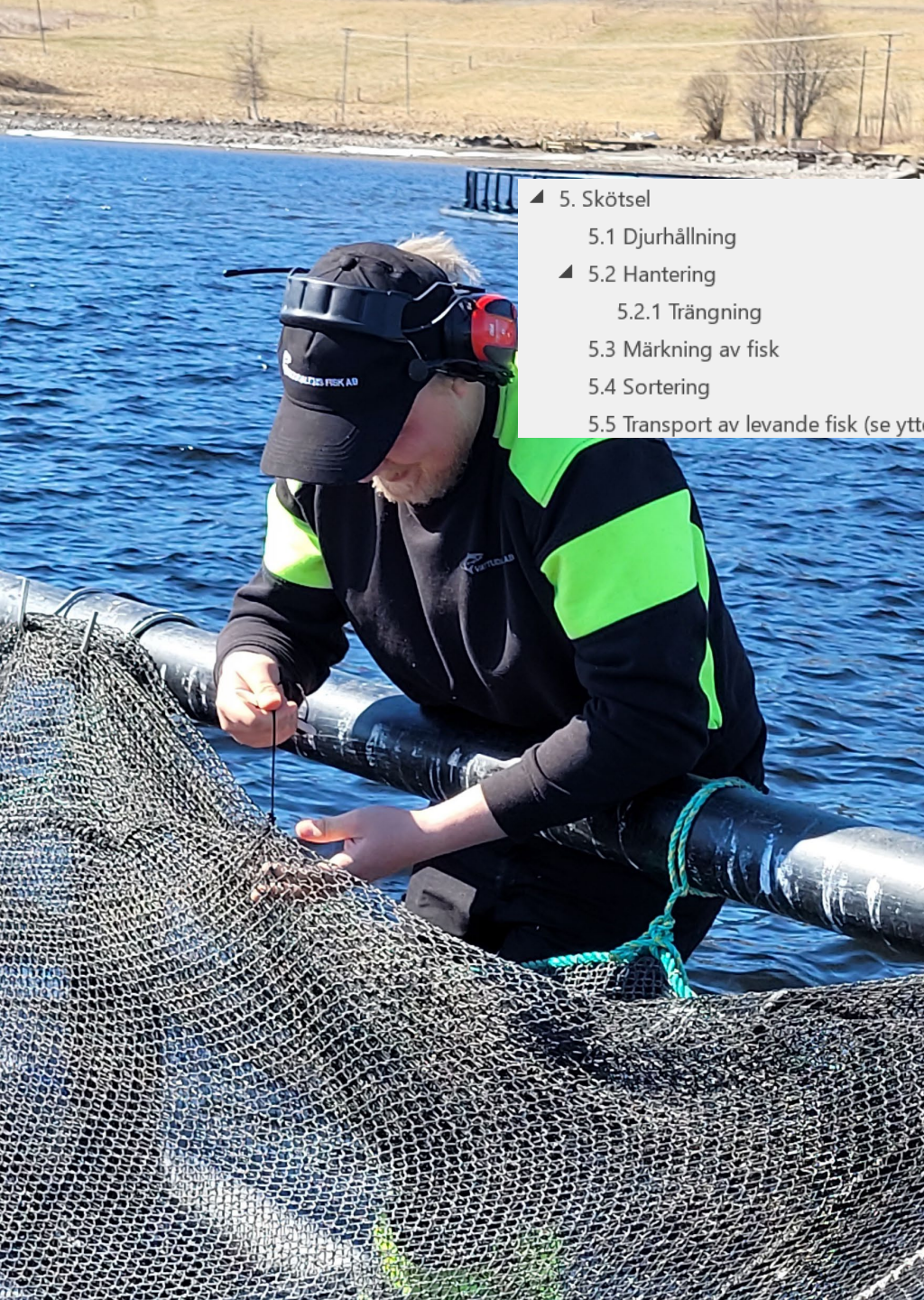
Kap. 5 Skötsel

5.5. Transport av levande fisk (se ytterligare riktlinjer för transport under smittskydd)

I samband med transport av levande fisk ska trängningen och förflyttningen till transporttankar göras på ett så snabbt och skonsamt sätt som möjligt.

Vid trängning bör bara den mängd fisk som kan fiskas upp under en begränsad tid fångas in. Långvarig exponering för trängning leder till stress, vilket kan medföra efterföljande sjukdom och/eller dödlighet.

6 kap. 57 § SJVFS (2019:7)

- ▲ 5. Skötsel
 - 5.1 Djurhållning
- ▲ 5.2 Hantering
 - 5.2.1 Trängning
- 5.3 Märkning av fisk
- 5.4 Sortering
- 5.5 Transport av levande fisk (se ytterligare riktlinj...

Del 3

Kap. 5 Skötsel

5.5. Transport av levande fisk (se ytterligare riktlinjer för transport under smittskydd)

Levande fiskar ska transporteras på ett sätt som minimerar negativa effekter på fiskens hälsa och välfärd.

2 kap. 13 § SFS (2018:1192)

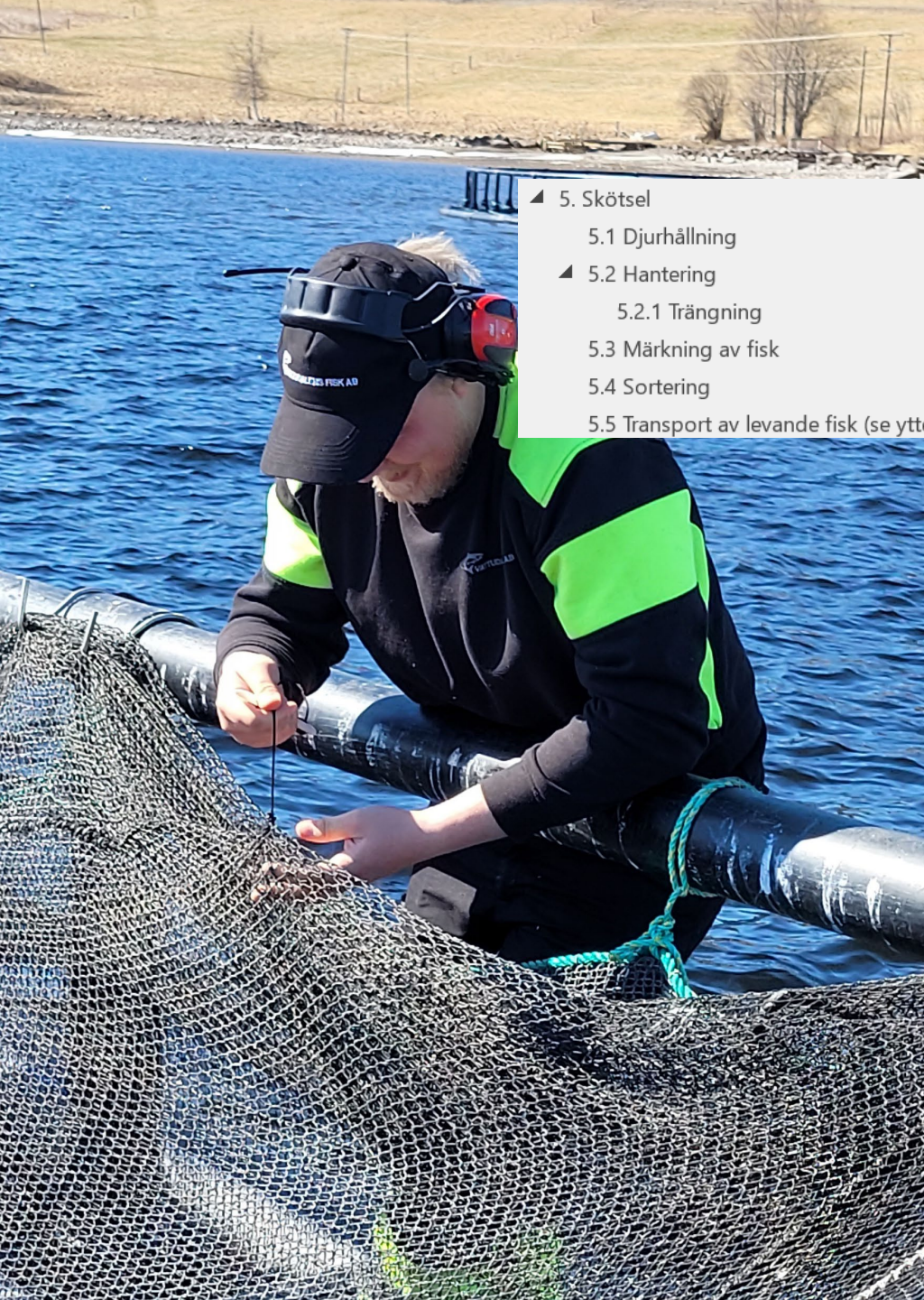
Transporten ska ske på kortast möjliga tid med hänsyn till fiskarna och i utan att övriga regler för transport negligeras.

5 § p. 1 SJVFS (1995:125)

SFS 2018:1192=Djurskyddslag (SFS 2018:1192).

SJVFS 1995:125=Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1995:125) om införsel av fisk, kräftdjur och blötdjur och produkter därav.

11/29/2023

- ▲ 5. Skötsel
 - 5.1 Djurhållning
- ▲ 5.2 Hantering
 - 5.2.1 Trängning
- 5.3 Märkning av fisk
- 5.4 Sortering
- 5.5 Transport av levande fisk (se ytterligare riktlinj...

Del 3

Kap. 5 Skötsel

5.5. Transport av levande fisk (se ytterligare riktlinjer för transport under smittskydd)

Den utrustning som används vid transport ska vara konstruerad så att vatten inte kan läcka ut under transporten.

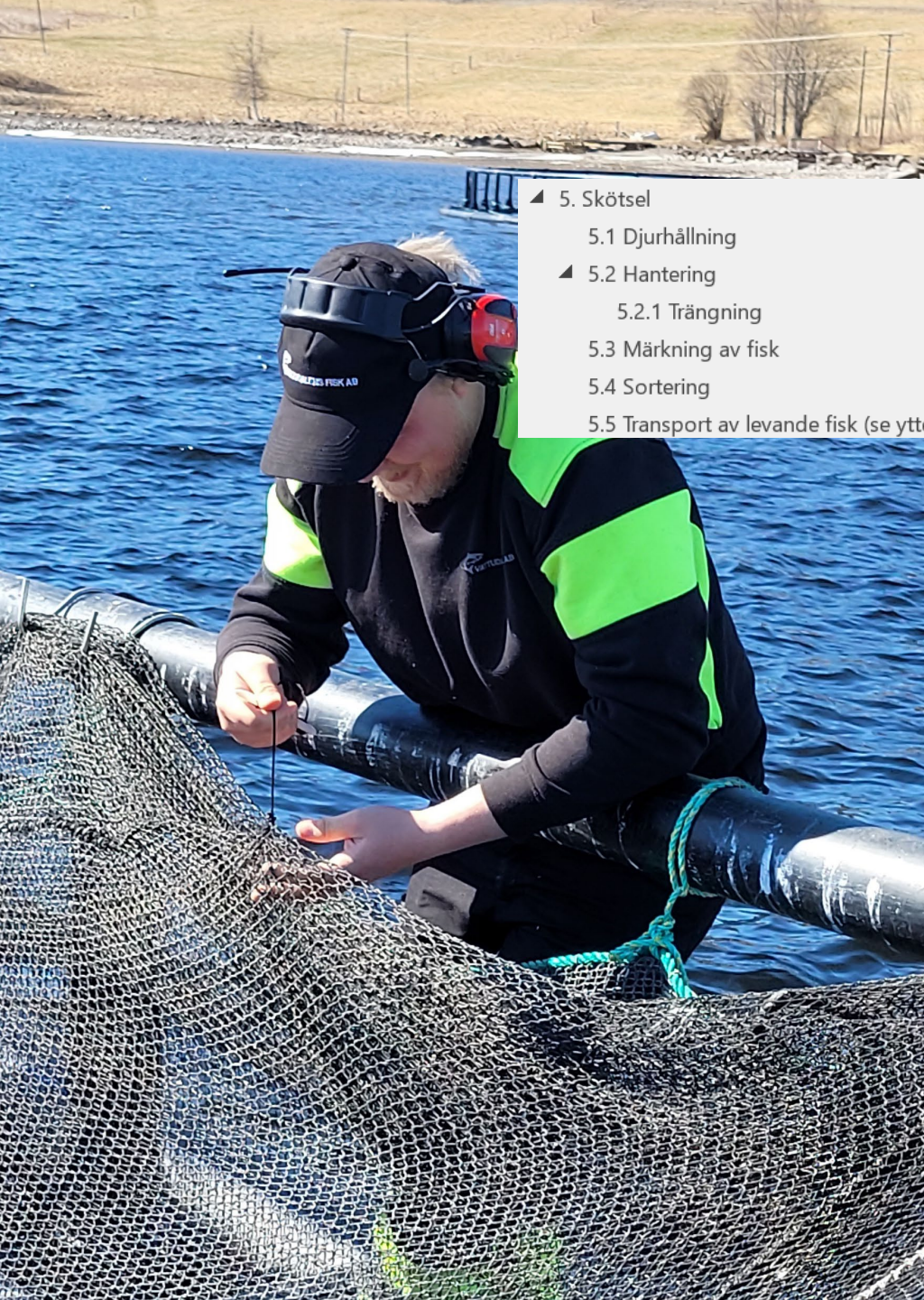
5 § p. 2 SJVFS (1995:125)

Vattnets temperatur, syresättning och koldioxidnivå ska under hela transporten vara anpassad till den art som transporteras. Under transporten ska vattnets pH-värde hållas stabilt och utan kraftiga variationer.

3 Kap. 19 § SJVFS (2019:6)

SJVFS 1995:125=Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1995:125) om införsel av fisk, kräftdjur och blötdjur och produkter därav.

SJVFS 2019:6= Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2019:6) om odling av fisk.

- ▲ 5. Skötsel
 - 5.1 Djurhållning
- ▲ 5.2 Hantering
 - 5.2.1 Trängning
- 5.3 Märkning av fisk
- 5.4 Sortering
- 5.5 Transport av levande fisk (se ytterligare riktlinj...

Del 3

Kap. 5 Skötsel

5.5. Transport av levande fisk (se ytterligare riktlinjer för transport under smittskydd)

Inför en transport på över fyra timmar ska transporttanken spolas igenom med vatten under minst en timme för att förhindra syrgasbrist under lastningen.

Vattnet ska syresättas kontinuerligt och syrgashalten kunna mätas fortlöpande vid transporter över två timmar. Om transporten tar mer än åtta timmar ska en anordning för urluftning av koldioxid användas. Mätning bör även ske av temperatur och koldioxidnivån.

Förflyttning av laxfiskar ska planeras så att fisken tillåts långsamt vänja sig vid ny vattentemperatur vid slutdestination.

6 Kap. 57 § SJVFS (2019:7)

Vattnet ska under transporten bytas så ofta som fiskarnas välfärd kräver. Vattenbyten ska ske på av Jordbruksverket godkända platser.

6 Kap. 56 § SJVFS (2019:7), 5 § 3-4 p. SJVFS (1995:125)

- ▲ 5. Skötsel
 - 5.1 Djurhållning
 - ▲ 5.2 Hantering
 - 5.2.1 Trängning
 - 5.3 Märkning av fisk
 - 5.4 Sortering
 - 5.5 Transport av levande fisk (se ytterligare riktlinj...

Del 3

Kap. 5 Skötsel

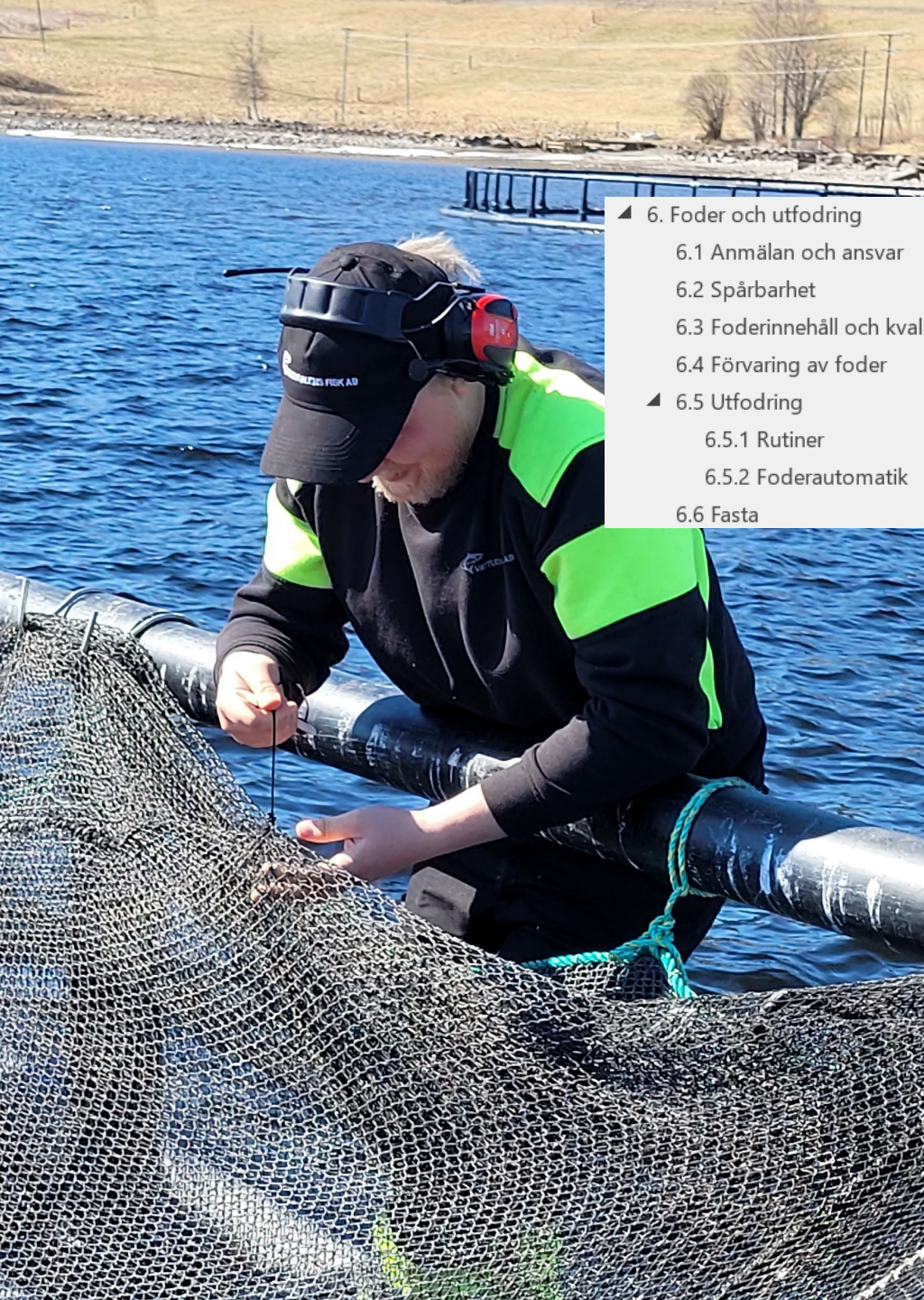
5.5. Transport av levande fisk (se ytterligare riktlinjer för transport under smittskydd)

Under transporter ska noggrant kontrolleras att fisken inte utsätts för onödig stress, exempelvis till följd av dålig vattenkvalitet eller utdragen transport i hög djurtäthet, och att dess hälsostatus inte försämras. Avvikelse åtgärdas genast.

3 kap. 19 § SJVFS (2019:6)

Innan varje transport ska noggrant kontrolleras att transporttankarna är hela och att transporten inte kan medföra lidande.

1 kap. 9 §, SJVFS (2019:7)

- ▲ 6. Foder och utfodring
 - 6.1 Anmälan och ansvar
 - 6.2 Spårbarhet
 - 6.3 Foderinnehåll och kvalitet
 - 6.4 Förvaring av foder
 - ▲ 6.5 Utfodring
 - 6.5.1 Rutiner
 - 6.5.2 Foderautomatik
 - 6.6 Fasta

Del 3

Kap. 6 Foder och utfodring

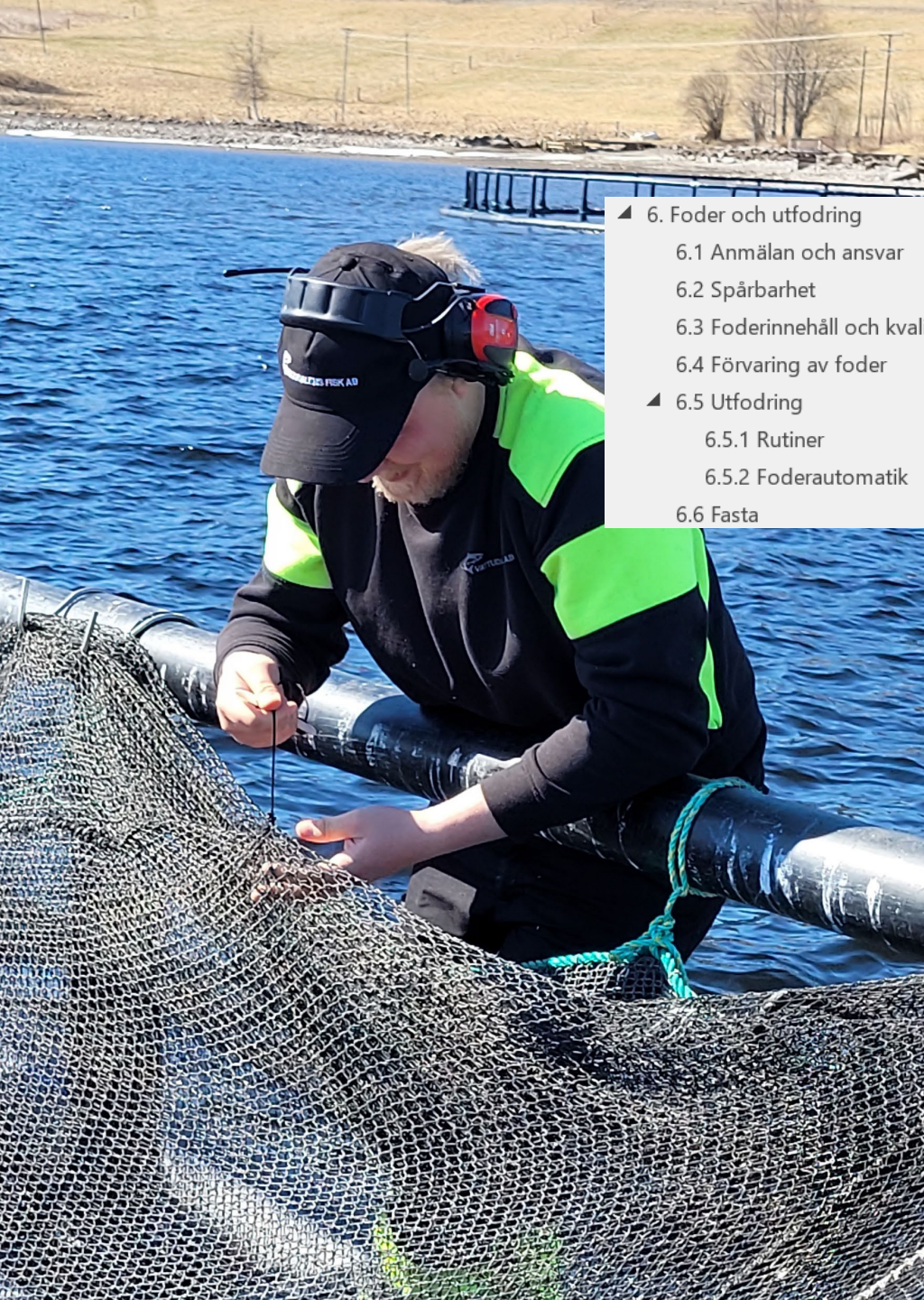
- 6.2. Spårbarhet
- 6.3. Foderinnehåll och kvalitet

Syfte

Att skapa förutsättningar för utfodringsrutiner som maximerar fiskvälfärden, tillväxten och produktiviteten utan att orsaka en fara för djurs och människors hälsa eller miljön. Att upprätthålla en hög livsmedelssäkerhet genom spårbarhet och god foderhantering i alla led.

Branschriktlinjerna har avgränsats till att omfatta framförallt lagstiftningen kring fodersäkerhet som riktar sig till fiskodlare som föder upp fisk för livsmedelsproduktion eller fisk som kan tänkas användas som livsmedel eller foder, men även i vattenbruksanläggningar för andra syften finns god anledning att säkerställa en gynnsam foderhantering.

Foderinnehåll och utfodringsrutiner kan ha inverkan inte bara på fiskvälfärd och fiskhälsa utan även på människors hälsa eller miljön. Foder och utfodring är därför en essentiell del i en hållbar och långsiktig fiskodlingsbransch.

- ▲ 6. Foder och utfodring
 - 6.1 Anmälan och ansvar
 - 6.2 Spårbarhet
 - 6.3 Foderinnehåll och kvalitet
 - 6.4 Förvaring av foder
 - ▲ 6.5 Utfodring
 - 6.5.1 Rutiner
 - 6.5.2 Foderautomatik
 - 6.6 Fasta

Del 3

Kap. 6 Foder och utfodring

- 6.2. Spårbarhet

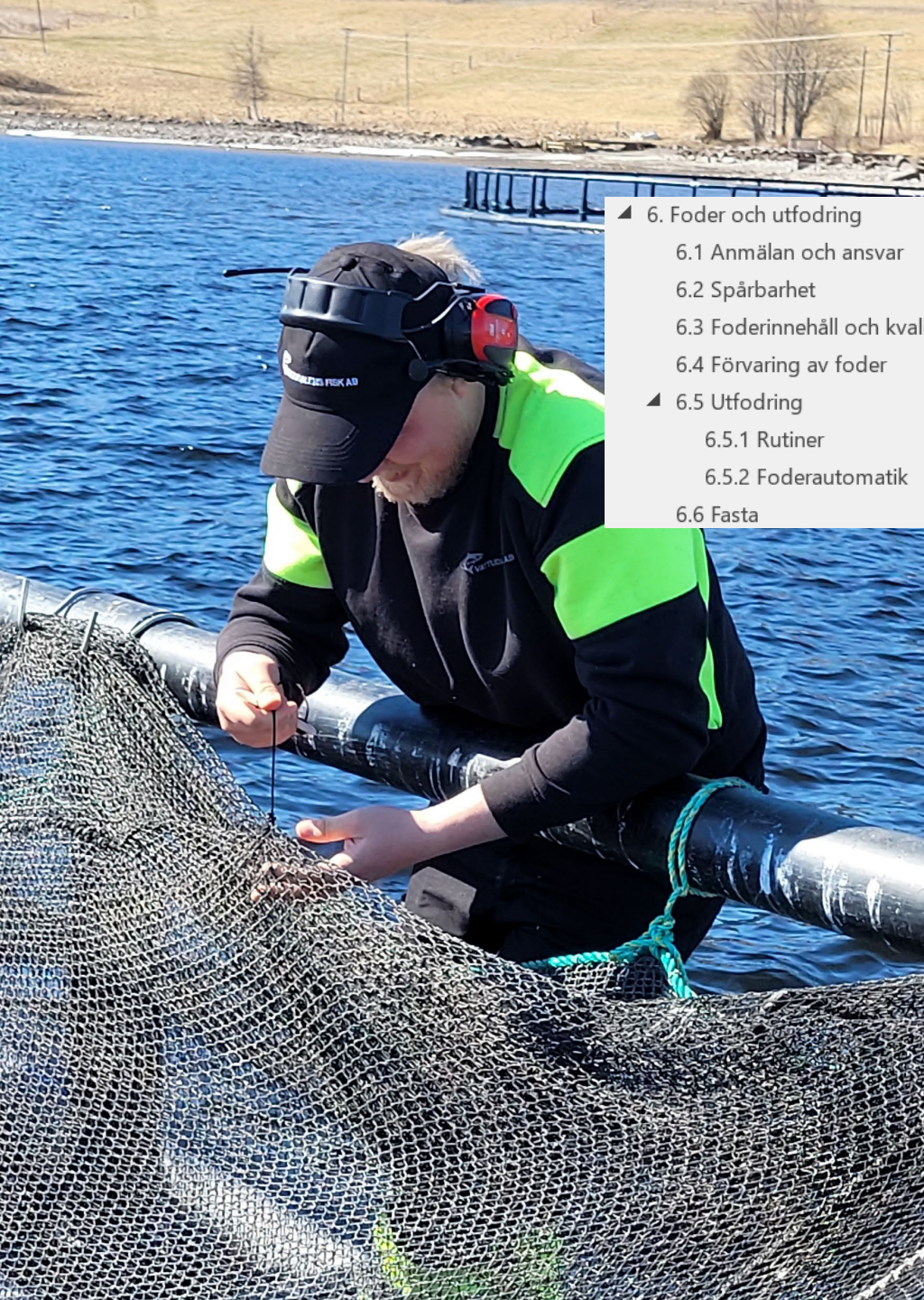
Fisk, foder och alla andra ämnen som är avsedda för eller kan antas ingå i ett livsmedel eller ett foder ska kunna spåras på alla stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan.

Art. 18 1 § (EG) 178/2002

Det innebär att odlare som odlar fisk som ska, eller kan tänkas ska, användas som livsmedel eller foder ska kunna uppge varifrån man fått livsmedel, foder, djur och ämnen som är menade att eller som kan antas ingå i ett livsmedel eller ett foder.

För att kunna uppfylla detta ska odlaren ha system och rutiner för att kunna lämna den informationen till behöriga myndigheter på begäran.

Art. 18 2 § (EG) 178/2002

- ▲ 6. Foder och utfodring
 - 6.1 Anmälan och ansvar
 - 6.2 Spårbarhet
 - 6.3 Foderinnehåll och kvalitet
 - 6.4 Förvaring av foder
- ▲ 6.5 Utfodring
 - 6.5.1 Rutiner
 - 6.5.2 Foderautomatik
- 6.6 Fasta

Del 3

Kap. 6 Foder och utfodring

- 6.2. Spårbarhet

Odlaren ska även ha system och rutiner för att kunna identifiera de andra företag som produkter levererats till. Informationen ska kunna visas för behöriga myndigheterna på begäran.

Art. 18 3 § (EG) 178/2002

- ▲ 6. Foder och utfodring
 - 6.1 Anmälan och ansvar
 - 6.2 Spårbarhet
 - 6.3 Foderinnehåll och kvalitet
 - 6.4 Förvaring av foder
 - ▲ 6.5 Utfodring
 - 6.5.1 Rutiner
 - 6.5.2 Foderautomatik
 - 6.6 Fasta

Del 3

Kap. 6 Foder och utfodring

- 6.3. Foderinnehåll och kvalitet

Fodrets struktur, innehåll, mängd och utfodringsintervallerna ska vara anpassade till fiskarten, fiskens ålder och storlek samt till vattentemperaturen och den övriga odlingsmiljön. Detta säkerställs via foderspecifikationer eller produktmärkning.

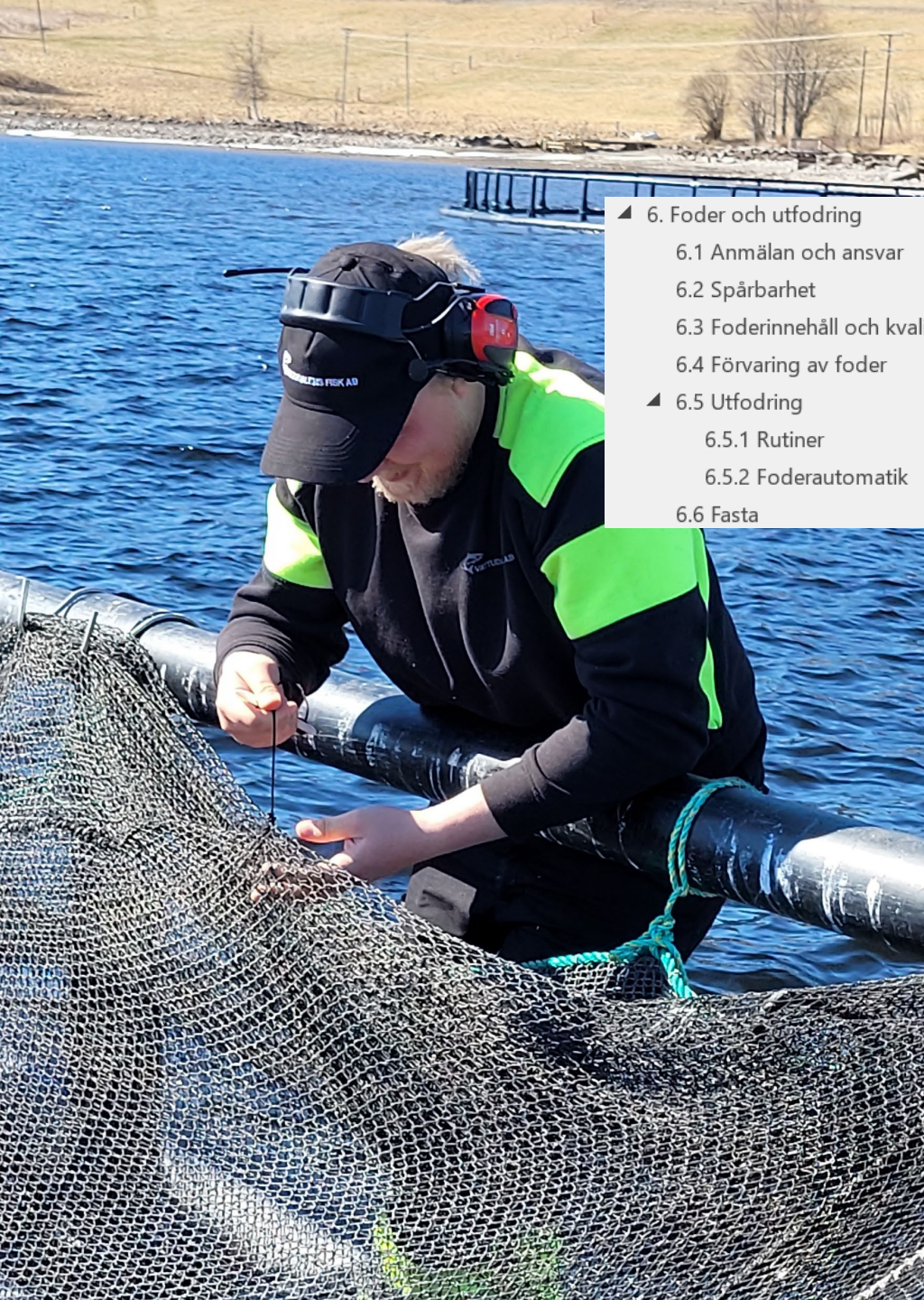
3 Kap. 7 § SJVFS (2019:6)

Foder som på något sätt inte uppfyller kraven för fodersäkerhet; som bedöms kunna vara skadligt för fisken, för människor eller som bedöms kunna leda till att fisk som produceras för livsmedel inte kommer att vara säker som människoföda, ska inte användas.

Art. 15.1 och 15.2 (EG) 178/2002

SJVFS 2019:6= Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2019:6) om odling av fisk.

EG 178/2002= Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet. 11/29/2023

- ▲ 6. Foder och utfodring
 - 6.1 Anmälan och ansvar
 - 6.2 Spårbarhet
 - 6.3 Foderinnehåll och kvalitet
 - 6.4 Förvaring av foder
- ▲ 6.5 Utfodring
 - 6.5.1 Rutiner
 - 6.5.2 Foderautomatik
- 6.6 Fasta

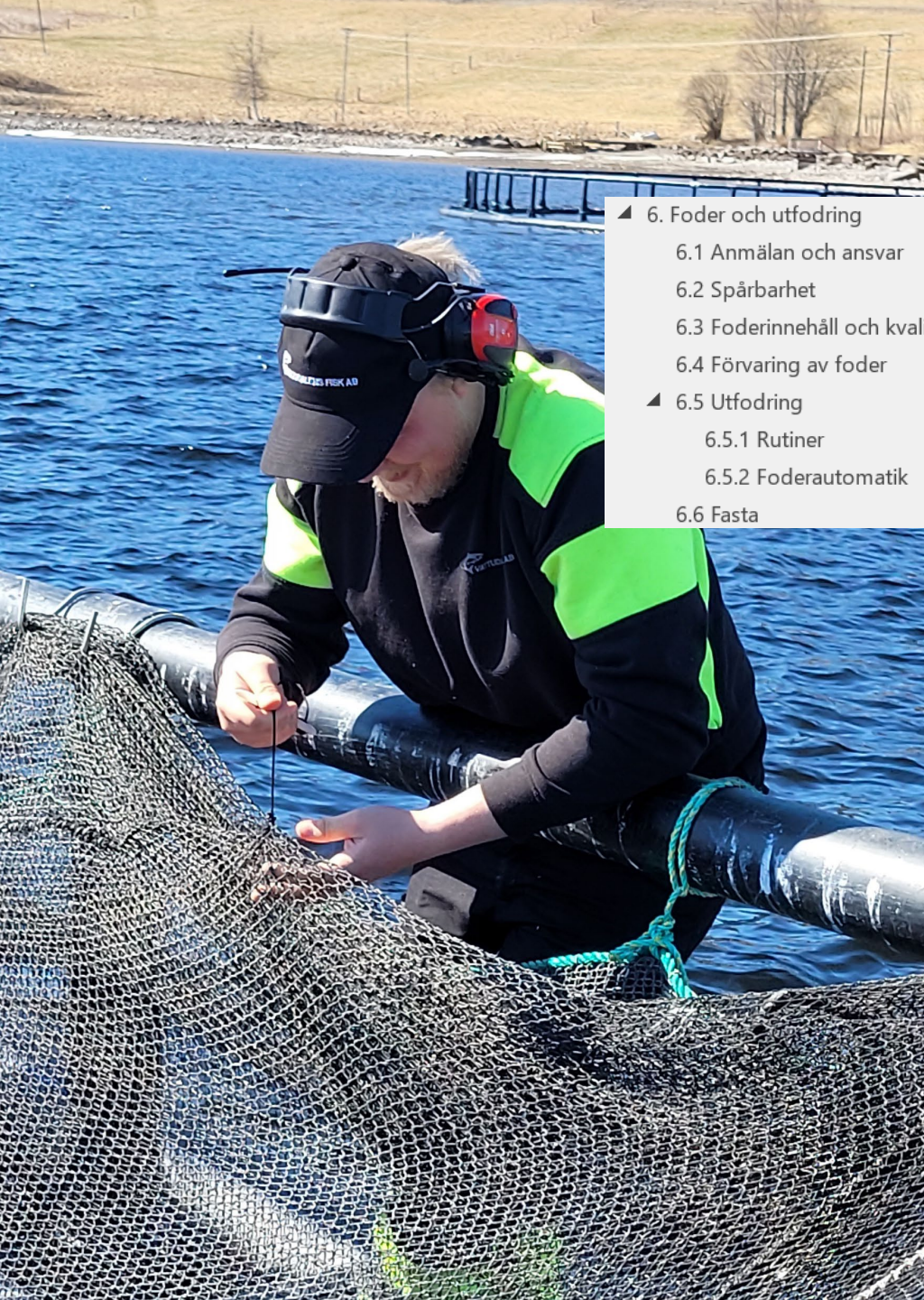
Del 3

Kap. 6 Foder och utfodring

- 6.3. Foderinnehåll och kvalitet

Om foder i ett parti eller en sats av foder inte bedöms uppfylla kraven ska hela partiet eller satsen ses som otjänlig, såvida inte en mycket noggrann bedömning visar annat.

Art. 15.3 (EG) 178/2002

- ▲ 6. Foder och utfodring
 - 6.1 Anmälan och ansvar
 - 6.2 Spårbarhet
 - 6.3 Foderinnehåll och kvalitet
 - 6.4 Förvaring av foder
 - ▲ 6.5 Utfodring
 - 6.5.1 Rutiner
 - 6.5.2 Foderautomatik
 - 6.6 Fasta

Del 3

Kap. 6 Foder och utfodring

- **6.3. Foderinnehåll och kvalitet**

Rå, obehandlad fisk ska inte användas som foder till odlad fisk. När hela eller delar av fiskar används som foder ska de pastöriseras eller på annat sätt behandlas för att förhindra smittspridning.

Bilaga X kap. III (EG) 142/2011

Odlad fisk ska inte utfodras med bearbetat animaliskt protein från djurkroppar eller delar av djurkroppar av odlad fisk av samma art.

Art 11.1d (EG) 1069/2009

EG 142/2011= Kommissionens förordning (EU) nr 142/2011 om genomförande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om genomförande av rådets direktiv 97/78/EG vad gäller vissa prover och produkter som enligt det direktivet är undantagna från veterinärkontroller vid gränsen.

EG 1069/2009=Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter). 11/29/2023

Del 3

Frågor del 3?